

საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს სკოპინგის
დასკვნა

საერთო მონაცემები:

№ 60

19.06.2019

საქმიანობის დასახელება: ცემენტის წარმოება

საქმიანობის განმახორციელებელის დასახელება და მისამართი: შპს „საქცემენტი“

საქმიანობის განხორციელების ადგილი: ქ. მარნეული, აღმაშენებლის ქ. N 1

განცხადების შემოსვლის თარიღი: 07.05.2019

მონაცემები სკოპინგის ანგარიშის შემდგენელის შესახებ: შ.პ.ს. „BS Group“

ძირითადი საპროექტო მონაცემები

სკოპინგის დასკვნის მიღების მიზნით საქართველოს გარემოს დაცვის და სოფლის მეურნეობის სამინისტროში შპს „საქცემენტი“-ს მიერ წარმოდგენილია, მარნეულის მუნიციპალიტეტში ცემენტის წარმოების სკოპინგის ანგარიში.

დაგეგმილი საქმიანობის სფეროა სხვადასხვა მარკის ცემენტის წარმოება. საპროექტო ტერიტორია მდებარეობს ქ. მარნეულის მიმდებარედ აღმაშენებლის ქ. N 1-ში, არასასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების (ს/კ 83.20.05.410) მიწის ნაკვეთზე. აღნიშნული ტერიტორია წარმოადგენს შპს „საქცემენტი“-ს საკუთრებას. საწარმოს განთავსება იგეგმება საპროექტო ტერიტორიაზე არსებულ კაპიტალურ შენობა ნაგებობაში ფართობით 2400კვ.მ მასში განთავსდება საწარმოს ყველა ტექნოლოგიური დანადგარი, ასევე მოეწყობა დამხმარე ინფრასტრუქტურა (მუშათა გასახდელი, სანიტარიული კვანძი).

სკოპინგის ანგარიშის მიხედვით, საპროექტო ტერიტორიიდან უახლოესი საცხოვრებელი სახლი მდებარეობს 260 მ-ში, ხოლო წარმოდგენილი GPS კოორდინატების და საკადასტრო კოდის მიხედვით საპროექტო ტერიტორიაზე არსებული კაპიტალური შენობიდან აღმოსავლეთით დაახლოებით 210 მეტრის დაშორებით ფიქსირდება დასახლებული ზონა. უახლოესი მდინარე საპროექტო ტერიტორიიდან დაშორებულია 1.75კმ-ით (მდ. ალგეთი). საწარმოდან ჩრდ.-აღმოსავლეთის მიმართულებით დაახლოებით 135 მეტრზე მდებარეობს სუსრსათის მწარმოებელი საწარმო - შპს "მარნეულის სასურსათო ქარხანა". საწარმოდან აღმოსავლეთით, იაღლუჯის მთის მიმდებარე ტერიტორიაზე, განთავსებულია შპს „აგროსისტემები“(203842342)-ს ფეკილის მწარმოებელი საწარმო. შპს "აგროსისტემების" ტერიტორიის დასავლეთ პერიფერიიდან შპს „საქცემენტის“ ტერიტორიის აღმოსავლეთ პერიფერიამდე პირდაპირი მანძილი შეადგენს დაახლოებით 285 მეტრს, თუმცა

აღსანიშნავია, რომ უშუალოდ საწარმოებს შორის დაშორება კიდევ უფრო მეტია და დაახლოებით 936 მეტრს შეადგენს.

სკოპინგის ანგარიშში განხილულია შერჩეული ტერიტორიის ალტერნატივის დასაბუთება, რომლის მიხედვითაც შერჩეული ალტერნატივის უპირატესობა მდგომარეობს შემდეგში: ტერიტორია მიეკუთვნება არასასოფლო-სამეურნეო კატეგორიას; საშიში გეოლოგიური პროცესების განვითარების რისკი ტერიტორიაზე არ ფიქსირდება; საპროექტო ტერიტორიიდან ახლო მანძილზე არსებობს ელექტრომომარაგებისა და გაზომომარაგების სისტემები, ასევე განვითარებულია საგზაო ინფრასტრუქტურა; ტერიტორია მდებარეობს ავტომაგისტრალთან ახლოს, ხოლო უშუალოდ ტერიტორიამდე მისასვლელი გზა არ წარმოადგენს სახელმწიფო ტყის ფონდზე გამავალ გზას; საწარმოს ზემოქმედების ზონაში არ მდებარეობს დაცული ტერიტორიები. სკოპინგის ანგარიშში განხილულია აგრეთვე შერჩეული ტექნოლოგიური ალტერნატივის ანალიზი.

საწარმო გეგმავს წელიწადში 260 სამუშაო დღის განმავლობაში, 20 საათიანი გრაფიკით 16 800 ტონა სხვა და სხვა მარკის ცემენტის წარმოებას (ცემენტის მწარმოებელი საწარმოს საპროექტო სიმძლავრე შეადგენს 16800ტონა/წელი). მოხმარებული ნედლეულის მაქსიმალური წლიური რაოდენობა: კლინკერი - 11760ტონა/წელი, ბაზალტი - 2520ტონა/წელი, თაბაშირი - 840 ტონა/წელი, ღორღი - 25000ტონა/წელი. ნედლეულით მომარაგება მოხდება ადგილობრივი სამომხმარებლო ბაზრიდან.

ცემენტის საწარმოს ტერიტორიაზე იგეგმება 3ტ/სთ სიმძლავრის ცემენტის ბურთულეებიანი წისქვილის განთავსება, რომლის შემადგენელი ნაწილებია: კლინკერის, თაბაშირის და დანამატების ბუნკერები, დოზატორები, ბურთულეებიანი წისქვილი, საფქვაავი დანადგარის ფხვნილოვანი სეპარატორი, 99,9% ეფექტურობის სახელოიანი ფილტრი, დახურული პნევმოტრანსპორტიორი ცემენტის სილოსებში ტრანსპორტირებისათვის, ცემენტის ტომრებში დაფასობის დანადგარი, ცემენტის ავტოთვითმცლელელებზე გასაცემი დანადგარი. საწარმოში ექსპლუატაციაში შევა 3 სილოსი, რომლებზეც დამონტაჟდება სახელოიანი ფილტრები 99,9% მტვერდაჭერის ეფექტურობით. ცემენტის ტრანსპორტირებისათვის პნევმოტრანსპორტიორში წნევის შესაქმნელად იფუნქციონირებს 16მ³/წთ წარმადობის კომპრესორი, ხოლო სილოსების სახელოიანი ფილტრების გასუფთავება/დაბერტყვისათვის ასევე ფუნქციონირებს კომპრესორი, რომელიც მუშაობს ავტომატურ რეჟიმში, კერძოდ ფილტრების დიდი რაოდენობით დამტვერიანების შემთხვევაში ჩაირთვება ე.წ. „ციმციმა“, რაც გამოიწვევს სილოსების ფილტრების კომპრესორის მოქმედებაში მოყვანას.

კლინკერის, თაბაშირის და დანამატების შემოტანა მოხდება ავტოთვითმცლელელებით და დაიყრება შესაბამის საწყობებში. ცემენტის ინგრედიენტების ჩაყრა საფქვაავი დანადგარის ბუნკერებში მოხდება სატვირთელის საშუალებით, საიდანაც საფქვაავ დანადგარს სეპარატორის გავლის შემდგომ მიეწოდება ლენტური ტრანსპორტიორით ან დახურული პნევმოტრანსპორტიორით. საფაქვაავ დანადგარში მიღებული ცემენტის ტრანსპორტირება სილოსებში ხორციელდება დახურული პნევმოტრანსპორტიორით. სილოსებიდან ცემენტი ჩაიტვირთება დამფასობელ დანადგარში ან გაიცემა ავტოთვითმცლელელებზე.

საპროექტო ტერიტორიაზე, ასევე იგეგმება ბეტონისა და სამშენებლო ბლოკის წარმოება, სადაც გამოყენებული იქნება საწარმოს მიერ წარმოებული ცემენტი, ხოლო ინერტული მასალა შესყიდული იქნება ადგილობრივ სამომხმარებლო ბაზარზე. ბეტონისა და სამშენებლო ბლოკის წარმოებაში გამოყენებული ყველა დანადგარი ასევე განთავსებული იქნება ცემენტის წარმოების მიმდებარედ, იმავე დახურულ ნაგებობაში.

საწარმოში წყლის გამოყენებას ადგილი ექნება ბეტონისა და სამშენებლო ბლოკის წარმოებაში (წყლის მაქს. რაოდენობა - 400 ტ/წ). წყალი გამოიყენება, აგრეთვე საყოფაცხოვრებო მიზნებისათვის (მაქს. რაოდენობა - 120 ტ/წ). წყალაღება პირველ ეტაპზე განხორციელდება ადგილობრივი ცენტრალური წყალმომარაგების სისტემის უახლოესი ქსელიდან ხელშეკრულების საფუძველზე (საწარმოდან დაშორებულია 350 მ-ით) და დამონტაჟდება 1.5-2 მ³ მოცულობის რეზერვუარი. მომავალში იგეგმება ჭაბურღილის მოწყობა. საყოფაცხოვრებო მიზნებისათვის გამოყენებული წყლის ჩაშვება მოხდება საასენიზაციო ორმოში (მაქს რაოდენობა 100-110 მ³), რომლის გატანაც დაგეგმილია შესაბამისი ხელშეკრულების საფუძველზე.

ადმინისტრაციული წარმოების ეტაპზე დაგეგმილი საქმიანობის სკოპინგის ანგარიშის საჯარო განხილვა ჩატარდა 2019 წლის 28 მაისს, მარნეულის მუნიციპალიტეტის მერიის ადმინისტრაციის შენობაში. სკოპინგის ანგარიში საჯარო განხილვასთან დაკავშირებით ინფორმაცია გამოქვეყნებული იყო საქართველოს გარემოს დაცვის და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს ოფიციალურ ვებგვერდზე, ასევე მარნეულის მუნიციპალიტეტის ადმინისტრაციული ერთეულის საინფორმაციო დაფაზე. საჯარო განხილვაზე დამსწრე საზოგადოების მხრიდან გამოითქვა შენიშვნები/მოსაზრებები პროექტთან დაკავშირებით. განხილვაზე ყურადღება გამახვილდა შემდეგ საკითხებზე: სკოპინგის ანგარიშის საჯარო განხილვასთან დაკავშირებით საზოგადოების სათანადო ინფორმირების შესახებ; ნედლეულის ტრანსპორტირების შესახებ (აღინიშნა, რომ მნიშვნელოვანია სკოპინგის ანგარიშში ასახული ყოფილიყო თუ რომელ გზას იყენებს კომპანია ნედლეულისა და წარმოებული მასალის შემოტანა-გატანის პროცესში); საჯარო განხილვაზე ყურადღება გამახვილდა აგრეთვე ტერიტორიის შერჩევის ალტერნატივების ანალიზზე და ადამიანის ჯანმრთელობაზე ზემოქმედების შეფასებასებაზე. საჯარო განხილვაზე გამოთქმული შენიშვნები ასახულ იქნა სკოპინგის დასკვნაში, გზმ-ის ანგარიშის მომზადებისთვის საჭირო კვლევების, მოსაპოვებელი და შესასწავლი ინფორმაციის ჩამონათვალში. ადმინისტრაციული წარმოების ეტაპზე ააიპ „მწვანე ალტერნატივას“ მიერ წერილობითი სახით წარმოდგენილი იქნა შენიშვნები სკოპინგის ანგარიშის საჯარო განხილვასთან დაკავშირებით.

სკოპინგის ანგარიშის თანახმად შესწავლილ იქნა სამშენებლო ტერიტორია. ჩატარებული სამუშაოების შედეგად მოხდა გარემოზე და ადამიანის ჯანმრთელობაზე მოსალოდნელი ძირითადი ზემოქმედების წყაროების, სახეებისა და ობიექტების იდენტიფიცირება.

სკოპინგის პროცედურის შედეგად განსაზღვრული და დადგენილი იქნა დაგეგმილი საქმიანობის გზმ-ს ანგარიშის მომზადებისათვის საჭირო კვლევების, მოსაპოვებელი და შესასწავლი ინფორმაციის ჩამონათვალი და გზმ-ის პროცესში დეტალურად შესასწავლი ზემოქმედებები.

გზშ-ის ანგარიშის მომზადებისთვის საჭირო კვლევების, მოსაპოვებელი და შესასწავლი ინფორმაციის ჩამონათვალი

1. **გზშ-ს ანგარიშ უნდა მოიცავდეს** „გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის“ მე-10 მუხლის მესამე ნაწილით დადგენილ ინფორმაციას;
2. **გზშ-ს ანგარიშს უნდა დაერთოს** „გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის“ მე-10 მუხლის მეოთხე ნაწილით განსაზღვრული დოკუმენტაცია;
3. **გზშ-ს ანგარიშში წარმოდგენილი** უნდა იყოს სკოპინგის ანარიშში მითითებული (განსაზღვრული, ჩასატარებელი) კვლევების შედეგები, მოპოვებული და შესწავლილი ინფორმაცია, გზშ-ის პროცესში დეტალურად შესწავლილი ზემოქმედებები და შესაბამისი შემცირების/შერბილების ღონისძიებები;
- 3.1 **გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის მე-10 მუხლის მე-2 ნაწილის შესაბამისად გზშ-ის ანგარიშში ხელმოწერილი უნდა იყოს იმ პირის/პირების მიერ, რომელიც/რომლებიც მონაწილეობდა/მონაწილეობდნენ მის მომზადებაში, მათ შორის, კონსულტანტის მიერ (ასეთის არსებობის შემთხვევაში).**
4. **გზშ-ს ანგარიშში წარმოდგენილი უნდა იყოს:**
 - პროექტის აღწერა;
 - პროექტის საჭიროების დასაბუთება;
 - საქმიანობის განხორციელების ადგილის GPS კოორდინატები;
 - პროექტის ალტერნატიული ვარიანტები; შესაბამისი დასაბუთებით, მათ შორის არა ქმედების ალტერნატივა, ტექნოლოგიური ალტერნატივა, საპროექტო საწარმოს განთავსების ალტერნატიული ვარიანტები და გარემოსდაცვითი თვალსაზრისით შერჩეული დასაბუთებული ალტერნატივა;
 - **საწარმოს ტერიტორიიდან დაზუსტებული მანძილი უახლოეს საცხოვრებელ სახლებამდე (მდებარეობის მითითებით), დასახლებამდე (სოფელი, ქალაქი), მდინარემდე და უახლოეს სამრეწველო ობიექტამდე;**
 - ინფორმაცია 500-მ რადიუსის საზღვრებში არსებული მოქმედი ნებისმიერი ტიპის წარმოების შესახებ;
 - ინფორმაცია დაგეგმილი საქმიანობის ფიზიკური მახასიათებლების შესახებ;
 - ინფორმაცია წარმოებული პროდუქციის ოდენობის შესახებ;
 - ტექნოლოგიური სქემა (საწარმოო პროცესი) და საწარმოში დაგეგმილი დანადგარების აღწერა, სიმძლავრე, წარმადობა;
 - ინფორმაცია საწარმოს ტერიტორიაზე შემოსატანი ნედლეულის რაოდენობის შესახებ;
 - ინფორმაცია ნედლეული დასაწყობების შესახებ;
 - ინფორმაცია საწარმოს ნედლეულით მომარაგების შესახებ. დეტალური ინფორმაცია ნედლეულის შემოტანის და გატანის (სიხშირის) პროცედურების შესახებ, შესაბამისი მარშრუტის მითითებით (ტრანსპორტირების გეგმა);

- დეტალური ინფორმაცია ნედლეულისა და პროდუქციის (შემოზიდვა/გაზიდვის) ტრანსპორტირებისათვის გამოყენებული გზების შესახებ (აღნიშნული ინფორმაცია სავალდებულო წარმოდგენილ იქნეს შესაბამისი სტრუქტურული ნახაზების სახით);
- ინფორმაცია საპროექტო სილოსების შესახებ (ტიპები და მოცულობა);
- დეტალური ინფორმაცია საწარმოში დაგეგმილი სახელოიანი ფილტრების შესახებ;
- წარმოქმნილი მტვრის (ნარჩენი) კვლავწარმოებაში გამოყენების შესაძლებლობის შესახებ დეტალური ინფორმაცია;
- გამწოვი სავენტილაციო სისტემის გამოყენების შემთხვევაში, შესაბამისი პარამეტრების შესახებ ინფორმაცია;
- ნარჩენების მართვის საკითხების აღწერა;
- სასმელ-სამეურნეო წყალმომარაგება;
- სამეურნეო ფეკალური, სანიაღვრე წყლების მართვის საკითხები;
- საწარმოს გენერალური გეგმა;
- დასაქმებული ადამიანების რაოდენობა და სამუშაო გრაფიკი;
- ინფორმაცია გამწვანებითი ღონისძიებების შესახებ;
- ინფორმაცია ღამის საათებში (ნედლეულისა და პროდუქციის (შემოზიდვა/გაზიდვის)) ტრანსპორტის გადაადგილების აკრძალვის შესახებ;
- ინფორმაცია ნეტლეულის/პროდუქციის ტრანსპორტირებისათვის გამოყოფილი ძარაგადახურილი ავტოტრანსპორტის შესახებ;

5. გარემოზე მოსალოდნელი ზემოქმედების შეფასება გარემოს თითოეული კომპონენტისათვის და პროექტის განხორციელების შედეგად მოსალოდნელი ზემოქმედების შეჯამება, მათ შორის:

- ზემოქმედება ატმოსფერულ ჰაერზე საწარმოს საქმიანობის ეტაპზე, ემისიები ნედლეულის მიღების და დასაწყობებისას, გაფრქვევის წყაროები, გაფრქვეული მავნე ნივთიერებები, გაბნევის ანგარიში და სხვა;
- ზემოქმედება ნედლეულის/პროდუქციის ტრანსპორტირებისას შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებების განსაზღვრით;
- ხმაურის გავრცელება და მოსალოდნელი ზემოქმედება მშენებლობის და ექსპლუატაციის ეტაპზე და შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებები;
- ზემოქმედება მიწისქვეშა/გრუნტის წყლებზე და შემარბილებელი ღონისძიებები;
- ნარჩენების მართვის საკითხები, მათ შორის ნარჩენების მართვის გეგმა, ნარჩენების წარმოქმნით მოსალოდნელი ზემოქმედება;
- ავარიულ სიტუაციებზე რეაგირების დეტალური გეგმა;
- შესაძლო ზემოქმედება ისტორიულ-კულტურულ და არქოლოგიურ ძეგლებზე;
- საწარმოს ექსპლუატაციის და ნედლეული/პროდუქციის შემოტანის-გატანის ეტაპზე განსახორციელებელი შემარბილებელი ღონისძიებების გეგმა;
- ზემოქმედება და ზემოქმედების შეფასება სოციალურ-ეკონომიკურ გარემოზე, ჯანმრთელობასა და უსაფრთხოებასთან დაკავშირებული რისკებზე, საწარმოს ექსპლუატაციის და ტრანსპორტირების ეტაპზე შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებების შესახებ დეტალური ინფორმაცია;

- სკოპინგის ეტაპზე საზოგადოების ინფორმირებისა და წარმოდგენილი მოსაზრებების და შენიშვნების შეფასება;
 - კუმულაციური ზემოქმედება;
 - **შემარბილებელი ღონისძიებების გეგმა-გრაფიკი;**
 - განსახორციელებელი გარემოსდაცვითი **მონიტორინგის გეგმა-გრაფიკი**, სადაც ატმოსფერულ ჰაერში ემისიების და ხმაურის გავრცელების მინიმუზაციის მიზნით ყურადღება გამახვილდება ატმოსფერული ჰაერის და ხმაურის მონიტორინგზე;
 - გზშ-ს ფარგლებში შემუშავებული ძირითადი დასკვნები და საქმიანობის პროცესში განსახორციელებელი ძირითადი ღონისძიებები;
- ➔ გზშ-ს ანგარიშში წარმოდგენილი უნდა იყოს ინფორმაცია სკოპინგის დასკვნით გათვალისწინებული საკითხების შესაბამისად (ერთიანი ცხრილის სახით).
- ➔ გზშ-ს ანგარიშს თანდართულ ატმოსფერულ ჰაერში მავნე ნივთიერებათა გაბნევის ანგარიში სავალდებულოა შესრულდეს უახლოეს სუსრსათის მწარმოებელ საწარმომდე (შპს "მარნეულის სასურსათო ქარხანა") მანძილის დაზუსტების საფუძველზე (საქართველოს მთავრობის 2013 წლის 31 დეკემბრის N408 დადგენილება).

დასკვნითი ნაწილი:

სკოპინგის დასკვნის მიღების მიზნით შპს „საქცემენტი“-ს მიერ გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროში წარმოდგენილი „ქ. მარნეულში, ცემენტის წარმოების“ პროექტზე სავალდებულოა გზშ-ის ანგარიში მომზადდეს წინამდებარე სკოპინგის დასკვნით გათვალისწინებული კვლევების, მოპოვებული, შესწავლილი ინფორმაციის და წარმოსადგენი დოკუმენტაციის მიხედვით.